

5. møde

Onsdag den 11. oktober 1989 kl. 13.00

Dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Første behandling af lovforslag nr. L 8:*
Forslag til lov om udstykning og anden registrering i matriklen.
Af boligministeren (Agnete Laustsen).
- 3) *Første behandling af lovforslag nr. L 9:*
Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser. (Konsekvensændringer som følge af forslag til lov om udstykning og anden registrering i matriklen).
Af boligministeren (Agnete Laustsen).
- 4) *Første behandling af lovforslag nr. L 10:*
Forslag til lov om afgift ved udstykning m.m.
Af boligministeren (Agnete Laustsen).
- 5) *Første behandling af lovforslag nr. L 13:*
Forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.
Af industriministeren (Nils Wilhjelm).
- 6) *Første behandling af lovforslag nr. L 14:*
Forslag til lov om ændring af sønæringsloven.
Af industriministeren (Nils Wilhjelm).
- 7) *Første behandling af lovforslag nr. L 15:*
Forslag til lov om ophævelse af lov om oprettelse af »Danske Søfarendes Mindefond af 1945«.
Af industriministeren (Nils Wilhjelm).

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Boligministeren (Agnete Laustsen) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til realkreditlov.
(Lovforslag nr. L 26).

Industriministeren (Nils Wilhjelm) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlignende lån og andelsboliglån m.v.
(Lovforslag nr. L 28).

Socialministeren (Aase Olesen) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.
(Lovforslag nr. L 29).

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Indførelse af en fast bruttorevalideringsydelse og ændring af husvildebestemmelsen og forsøgsreglerne).
(Lovforslag nr. L 30).

Forslag til lov om ændring af lov om del pension. (Ændring af reglen for udbetaling af del pension ved sygdom).
(Lovforslag nr. L 31).

Medlemmer af Folketinget Rahbæk Møller (SF), Aage Frandsen (SF), Birgitte Husmark (SF), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Holger K. Nielsen (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om uddannelsespladser til de 14.000 afviste ved de videregående uddannelser.

(Beslutningsforslag nr. B 5).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg skal herved tillade mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til realkreditlov.
(Lovforslag nr. L 26).

Lovforslaget tilsigter for det første at opfylde forpligtelserne i forhold til EF som fastsat i en række EF-direktiver om gennemførelse af det indre marked for finansielle tjenesteydelser.

[Boligministeren]

For det andet indeholder lovforslaget en række ændringer i forhold til den gældende realkreditlovgivning. Disse ændringer er ikke påkrævede ifølge ovennævnte direktiver, men tilsigter gennem forenkling og liberaliseringer at tilpasse lovgivningen til den ændrede konkurrencesituation på de finansielle markeder som følge af gennemførelsen af direktiverne.

Lovforslaget tager udgangspunkt i den gældende arbejdsdeling i det finansielle system, men sigter samtidig imod at tilpasse rammerne for realkreditinstitutternes virksomhed til de ændrede vilkår på realkreditmarkedet og et mere dynamisk finansielt system, hvor nye produkter, organisations- og samarbejdsformer har vist sig i de senere år.

Endelig samler lovforslaget lovgivningens bestemmelser om realkreditinstitutternes virksomhed i én lov.

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

1. Der foreslås en udvidelse af realkreditinstitutternes virksomhedsområde.

Kernen i realkreditvirksomhed skal som hidtil være ydelse af lån mod pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer.

Ved lovforslaget gives der herudover mulighed for, at realkreditinstitutterne dels kan benytte andre værdipapirer end realkreditobligationer i kapitalfremskaffelsen, dels kan udøve accessorisk virksomhed, dvs. med realkreditvirksomhed naturligt forbundet eller tilgrænsende virksomhed.

Adgangen til at anvende andre værdipapirer end traditionelle realkreditobligationer har til formål at give institutterne større fleksibilitet ved kapitalfremskaffelsen, hvilket først og fremmest er nødvendigt i forbindelse med virksomhed i udlandet, hvor man i en række lande ikke emitterer obligationer på samme måde som her i landet.

Adgang til at udøve accessorisk virksomhed findes allerede for pengeinstitutter og forsikringsselskaber, og forslaget herom har således til formål at gøre det muligt også for realkreditinstitutterne at udvikle deres aktiviteter i takt med udviklingen i det finansielle system.

2. Senest den 13. december 1989 skal der være taget initiativ til gennemførelse i dansk lov-

givning af betingelserne for at godkende nye realkreditinstitutter som fastsat i EF's 1. samordningsdirektiv vedrørende kreditinstitutter.

Gennemførelsen af direktivet betyder, at nye institutter ikke længere vil kunne nægtes godkendelse ud fra et behovsprøvelseskriterium. I stedet skal der indføres objektive betingelser for godkendelse. De vigtigste betingelser er, at institutterne skal være aktieselskaber, have en mindste egenkapital på 150 mio. kr. og være godkendt af boligministeren.

At nye institutter foreslås kun at kunne godkendes som aktieselskaber, skal ses på baggrund af, at aktieselskabsloven indeholder et klart selskabsretligt system. Herved sikres, at en række hensyn til offentlighed og beskyttelse af mindretal, kreditorer og medarbejdere tilgodeses på en ligelig og forudberegnelig måde. Endvidere lettes institutternes mulighed for løbende at få tilført ny egenkapital.

Forslagets regler om godkendelse af nye institutter gælder kun institutter, der etableres her i landet som selvstændige realkreditinstitutter. Udenlandske institutter, der har godkendelse i et andet EF-land, kan uden godkendelse udøve realkreditvirksomhed her i landet gennem en filial eller i form af grænseoverskridende tjenesteydelser.

3. Sigtet med lovforslagets bestemmelser om långivning, herunder om lånegrænser, løbetider, afdragsformer og låneformål, er principielt en forenkling og liberalisering. Således foreslås der for kontor- og forretningsejendomme og hoteller en ensartet lånegrænse på 60 pct. og en løbetid på 20 år, hvilket betyder en ophævelse af den nuværende lovs formålssondringer. Herefter findes ikke formålsbestemte udlånsreguleringer på byerhvervsjendomsområdet.

Med hensyn til udlånsbestemmelserne vedrørende landbrugsejendomme m.v. indeholder forslaget ingen ændringer af betydning i forhold til gældende regler, idet man har fundet det rigtigt at afvente afgivelse af det såkaldte Bernsteinudvalgs 3. og afsluttende delbetænkning, der netop drejer sig om de fremtidige finansieringsforhold i landbruget. Denne delbetænkning

[Boligministeren]

forventes afgivet i løbet af oktober 1989, og eventuelle ændringsforslag i medfør heraf vil blive fremsat under Folketingets behandling af lovforslaget.

Også på realkreditinstitutternes største udlånsområde, nemlig udlån til ejerboliger og fritidshuse, finder regeringen, at man bør sigte mod såvel en forenkling som en liberalisering af udlånsbestemmelserne.

I konsekvens heraf indeholder lovforslaget som noget nyt ensartede lånegrænser, løbetider og lånemix (fordeling mellem annuitetslån og serielån) for henholdsvis ejerboliger og fritidshuse for så vidt angår lån til opførelse, om- og tilbygning, reparation og vedligeholdelse samt ejerskifte. Udlånsbestemmelserne for tillægslån er uændrede.

4. Der foreslås en ændret udformning af det såkaldte balanceprincip.

Ifølge balanceprincippet i den gældende realkreditlovgivning skal der være balance imellem det enkelte låns pålydende beløb og de obligationer, der er udstedt til finansiering af lånene. I administrationen af balanceprincippet har der været lagt vægt på, at der skal være balance mellem betalinger på låntager- og obligationssiden, således at institutterne ikke lider tab på udlånsvirksomheden i tilfælde af markedsrenteændringer.

Den snævre sammenhæng mellem udlån og obligationsudstedelse som følge af balanceprincippet kan imidlertid være noget ufleksibel, når det gælder udvikling af nye finansielle produkter, da det ofte vil være nødvendigt at udstede nye obligationsserier.

Endvidere kan det være vanskeligt at overholde det gældende balanceprincip i forbindelse med obligationsudstedelse i udlandet, hvor obligationer normalt udstedes og afsættes i blokke, hvor de her i landet udstedes og sælges løbende.

For at gøre det nemmere for institutterne at udvikle nye finansielle produkter og effektivisere virksomhedsudøvelse foreslås det derfor, at udformningen af balanceprincippet ændres således, at kravet til balance vedrører forholdet mellem de samlede indbetalinger for låntagerne og institutternes samlede pligtige udbetalinger til

obligationsejere. Samtidig åbnes der mulighed for afvigelse herfra inden for en begrænset ramme.

5. Det foreslås, at realkreditinstitutternes adgang til at drive realkreditvirksomhed i udlandet gøres permanent.

Boligministeren har siden 1985 kunnet godkende forsøgsordninger for långivning i udlandet.

Lovforslaget indebærer en væsentlig forenkling i forhold til de gældende udlånsprocedurer og er udformet i overensstemmelse med reglerne i EF's 2. samordningsdirektiv, som EF's ministerråd har vedtaget en fælles holdning til. Direktivet vedrører principperne om gensidig anerkendelse og hjemlandskontrol.

Forslaget sikrer, at den sikkerhed, der kendetegner dansk realkredit, fortsat vil være til stede i forbindelse med danske realkreditinstitutters virksomhed i udlandet.

6. Lovforslagets bestemmelser om egenkapitalkrav er udformet i overensstemmelse med et EF-direktivforslag om solvensnøgletal for kreditinstitutter, hvortil Ministerrådet også har vedtaget en fælles holdning. De krav, der stilles heri, afviger fundamentalt fra udformningen af reservekravet i den gældende realkreditlovgivning. Lovforslaget inddrager således alle realkreditinstitutternes aktiver i fastsættelse af egenkapitalkravet, mens den gældende lov alene inddrager udlånet.

Også reglerne om egenkapitalens opgørelse er udformet i overensstemmelse med det vedtagne EF-direktiv herom. Reglerne åbner mulighed for at indregne ansvarlig indskudskapital i egenkapitalen og – i et nærmere fastlagt omfang – tillige låntageres solidariske hæftelse.

7. Der foreslås som noget nyt fastsat bestemmelser om realkreditinstitutternes anbringelse af deres midler.

Institutterne har traditionelt anbragt den altovervejende del af deres midler i børsnoterede obligationer.

Placeringsregler foreslås indført for at opnå sikkerhed for, at midlerne fortsat overvejende placeres i sikre, højt forrentede og rimeligt likvide aktiver. Herved opnås sikkerhed for, at aktiverne har den forudsatte værdi, hvis det skulle blive nødven-

[Bollgministeren]

digt at anvende midlerne efter deres formål.

Placeringsreglerne indebærer et krav om, at den overvejende andel af institutternes midler fortsat placeres i obligationer.

8. Der foreslås åbnet mulighed for, at de eksisterende realkreditinstitutter med boligministerens godkendelse kan omdannes til aktieselskaber.
9. Der foreslås en væsentlig udbygning af bestemmelserne om regnskab og revision, ligesom straffebestemmelserne er udvidet i forhold til den gældende realkreditlov.

Forslagets bestemmelser om regnskab og revision m.v. vil herefter være parallelle med bank- og sparekasselovens bestemmelser.

10. Den til realkreditlovsforslaget svarende følgelovgivning på skatteområdet vil regeringen fremsætte senere. Den tilpasning, der skal ske i Industriministeriets lovgivning, vedrørende realkreditlignende lån m.v. sker ved fremsættelse af lovforslag samtidig med nærværende forslag.

Idet jeg herudover henviser til lovforslaget og dets bemærkninger, skal jeg anbefale det til Tingets velvillige behandling.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Hermed har jeg den ære for det høje Folketing at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlignende lån og andelsboliglån m.v.

(Lovforslag nr. L 28).

Lovforslaget har til formål at sikre, at regelgrundlaget for realkreditlignende lån fortsat i vidt omfang er harmoniseret i forhold til de regler, der gælder for realkreditinstitutterne.

I overensstemmelse med det af boligministeren samtidig fremsatte forslag til realkreditlov foreslår lovforslaget derfor visse ændringer af reglerne om belåning af ejerboliger til helårsbrug og fritidshuse.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget og til boligministerens lovforslag, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

(Lovforslag nr. L 29).

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Indførelse af en fast bruttorevalideringsydelse og ændring af husvildebestemmelsen og forsøgsreglerne).

(Lovforslag nr. L 30).

Forslag til lov om ændring af lov om delpension. (Ændring af reglen for udbetaling af delpension ved sygdom).

(Lovforslag nr. L 31).

Lovgivningen om dagpenge ved sygdom og fødsel trænger til en gennemgribende revision. Der er, siden dagpengeloven trådte i kraft den 1. april 1972, sket en lang række ændringer i loven, uden at der i alle tilfælde er foretaget en vurdering af, hvordan disse ændringer påvirker den indbyrdes sammenhæng i dagpengeordningen i dens helhed.

Socialministeren nedsatte derfor i efteråret 1988 Dagpengelovudvalget med repræsentanter fra bl.a. arbejdsmarkedets parter og kommunerne. Et enigt udvalg afgav betænkning i juni 1989, og det er udvalgets forslag, der ligger til grund for det lovforslag, som regeringen nu fremsætter. Den væsentligste ændring i forhold til Dagpengelovudvalgets forslag er de foreslåede regler om dagpenge til selvstændige erhvervsdrivende.

Regeringen har lagt vægt på, at der bliver tale om en dagpengeordning, der bliver enkel og forståelig for borgeren og let at administrere for kommunerne. Samtidig er det tillagt vægt, at omkostningerne ved administrationen og brugen af ordningen nedbringes.

Ud fra disse hovedsynspunkter stilles der forslag om en dagpengeordning, der bygger på følgende hovedelementer:

Med udgangspunkt i, at normalt sygefravær skal dækkes af arbejdsgiveren, forlænges den periode, hvori arbejdsgiveren skal udbetale dagpenge, fra 1 til 2 uger, og den gældende – administrativt besværlige – refusionsordning for 2.–5. sygeuge ophæves.

Samtidig foreslås det, at offentlige arbejdsgivere som udgangspunkt skal betale syge- og barseldagpenge, så længe ansættelsesforholdet består – dog kun i det omfang der overhovedet er ret til dagpenge. Herved opnås, at offentligt ansatte i de allerfleste tilfælde ikke behøver at rette henvendelse til kommunen for at få erstatning for tab af arbejdsfortjeneste, ligesom en